

آموزش همگانی
و بیماران

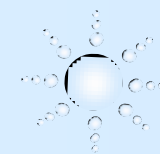
برنامه کمیته آموزش بیمار دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
آموزش بیمار با توجه به پاندمی کووید-۱۹ (از نیازسنجی تا اجرا و پایش اثربخشی)

اصول و استانداردهای ترخیص ایمن با توجه به شرایط پاندمی کووید-۱۹

اعظم چراغی

اعتباربخشی معاونت درمان دانشگاه

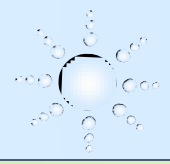
مقدمه:

یکی از فرایندهای اصلی بیمارستان فرایند ترخیص از بیمارستان می باشد.
ترک بیمار از بیمارستان به صورت ایمن به گونه ای که ریسکی بیمار را تهدید نکند
و البته به صفر رساندن ریسک خود موضوعی مهم در مراقبت است.

کارکنان بالینی همواره باید توجه داشته باشند که فرایند ترخیص نه به معنای قطع

مراقبت بلکه به عنوان جزئی از زنجیره مستمر مراقبت میباشد.

ادامه مراقبتی که الزاماً همانند حضور بیمار در بیمارستان با حضور مستمر کادر
بالینی همراه نیست بلکه شکل این ارتباط به اجرای توصیه های مراقبتی ارائه شده
حین بستری و هنگام ترخیص و نیز ارتباطات یا مراجعات بعدی بیمار به افراد
ذیصلاح ارائه کننده خدمت تغییر مییابد.

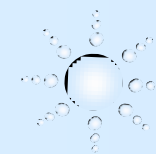

❖ بسیاری از اتفاقاتی که پس از ترخیص ممکن است برای بیمار اتفاق بیفتد به عنوان

وقایع ناخواسته ناشی از ارائه خدمات مراقبت دسته بندی میگردد.

❖ بروز عوارض دارویی یا بیماری برای بیمار در منزل طی ماه اول بستری می تواند

به عنوان خطای مراقبتی محسوب گردد.

ترخیص و بستری بیماران

❖ ترک زودهنگام بیمارستان توسط بیمار (رضایت شخصی) می تواند ایمنی و زنجیره

مراقبت بیمار را دچار اختلال نماید

❖ اقامت بیمار بیش از میزان لازم، علاوه بر اشغال تخت، تحمیل هزینه های اضافه به

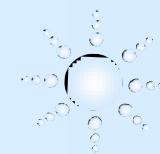
بیمار و محرومیت سایر بیماران نیازمند از خدمات و تختهای بیمارستانی، شخص بیمار

را نیز در معرض مواجهه بیشتر با خطرات و تهدید ایمنی وی مانند ابتلاء به عفونتهای

بیمارستانی قرار میدهد

❖ ترخیص ایمن میتوان این گونه تعریف نمود که ترک بیمارستان توسط بیمار ایمن

بوده، ریسکی بیمار را تهدید نکند.

هدف ترخیص ایمن

❖ توانمندسازی بیمار در مراقبت از خود با کاهش اتکاء به محیط بیمارستانی و انتقال

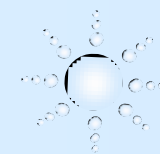
تدریجی وی به شرایط جامعه

❖ شاخص ارزیابی: یک شاخص عملکردی کلیدی برای بیمارستان بستری مجدد در

بیمارستان

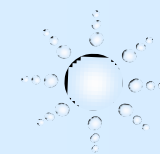
❖ باید توجه داشت که شاخص مهم "بستری مجدد" ارتباط مستقیم و تنگاتنگ با کیفیت

ترخیص بیمار از بیمارستان دارد.

اجزاء فرایند تریخیس ایمن:

- ❖ شرایط بالینی بیمار و وضعیت عمومی بیمار
- ❖ فرایندهای مراقبتی و درمانی
- ❖ امکاناتی و تجهیزات بیمارستانی
- ❖ سایر ریسک فاکتورها از جمله دوز داروها، حوادث تهدید کننده حیات بیمار
- ❖ دغدغه اقامت طولانی بیمار در بیمارستان (افزایش ریسک عفونت بیمارستانی، اختلالات خلقی و ذهنی و ...)

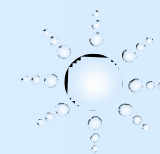
آموزش اثربخش حین ترخیص

❖ اطمینان از زمان به صرفه و صلاح بودن قطع مراقبت بیمارستانی توسط پزشک معالج

اهمیت خاص دارد.

❖ آموزش اثربخش حین ترخیص یک فرایند کلیدی برای تضمین تداوم مراقبت ایمن

بیمار است.

ارزیابی در زمان ترخیص

❖ مقصد بیمار بعد از ترخیص از بیمارستان

❖ وضعیت اقامت، مراقبت، برآوردن نیازهای اولیه

❖ ایمن بودن محیط بیمار پس از ترخیص از بیمارستان

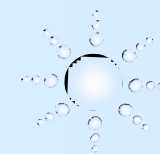
❖ علل بستری مجدد در کمتر از یک ماه

❖ کیفیت مراقبت

❖ خودمراقبتی بیمار

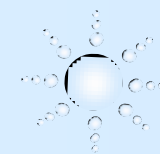
❖ آگاهی همراه یا مراقب بیمار

برنامه ریزی ترخیص ایمن

- ❖ فرایندی تیمی با اعضای تیم مراقبت، بیمار و خانواده/مراقبین به عنوان اعضای اصلی و ثابت
- ❖ تیم برنامه ریزی ترخیص، پزشک معالج، پزشکان مشاور، پرستار، تیم توانبخشی و فیزیوتراپی، روانشناس، کارشناس/متخصص تغذیه، مددکار اجتماعی (شرایط اجتماعی، اقتصادی، فیزیکی و روانشناختی بیمار پس از ترخیص و مقصد)
- ❖ مبداء یا محلی که بیمار از آنجا به بیمارستان آورده شده (زندگی به تنهایی، مراکز نگهداری و...)
- ❖ ارزیابی نهایی وضعیت وی و اطمینان از بیخطر بودن یا داشتن حداقل ریسک برای ترک بیمارستان
- ❖ ارزیابی وضعیت ذهنی/روانشناختی بیمار را قبل از ترخیص
- ❖ ارزیابی وضعیت حمایتی و اقتصادی بیمار پس از ترخیص و میزان ونحوه مشارکت خانواده/دوستان/مراقب بیمار پس از ترخیص

ترخیص بیماران آسیب پذیر

افراد زیر دارای ریسک بالاتر نسبت به سایر بیماران پس از ترخیص هستند:

❖ شرایط بالینی خاص بیمار هنگام ترخیص مانند تراکئوستومی، لوله نازوگاستریک یا

سوند ادراری یا کلستومی و ...

❖ شرایط خاص بیمار پس از ترخیص از بیمارستان اعم از نحوه مراقبت در منزل یا

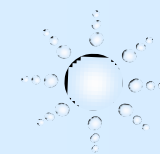
مراکز نگهداری مانند مراکز سالمندان، معلولین ذهنی و نیز افراد بی خانمان

❖ افراد آسیب پذیر (سالمندان، افراد مقیم مراکز نگهداری، افراد دچار مشکلات

روانشناختی یا ذهنی مانند عقب ماندگان ذهنی، بی خانمان، معتادان و ...)

نقش مددکار اجتماعی در این زمینه و حمایت تیم مدیریت و رهبری بیمارستان

ارزیابی قبل از ترخیص و پیگیری پس از ترخیص

ترخیص بیماران پرخطر

* بیماران در معرض خطر سقوط، خودکشی، زخم بستر، پلی فارمسی و... از نظر تهدید

ایمنی و سلامتی خود پس از ترخیص در معرض خطر بالاتری

* تدوین یک برنامه مدون و از پیش تعیین شده برای موارد شایع مانند بیماران دیابتی،

حوادث عروق مغزی، قلبی، افراد در معرض خطر سقوط، افراد در معرض خطر زخمهای

فشاری و ... سالمندان، مبتلایان به اختلالات ذهنی و روانپزشکی، مقیمین مراکز نگهداری

سالمندان

* شناخت تیم مدیریت و رهبری بیمارستان به زنجیره مراقبت بیماران پرخطر

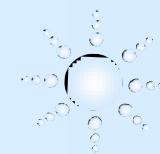
* نقش مددکار اجتماعی

* عملکرد اعضای بالینی تیم ترخیص

هر میزان که در فرایند آموزش و یادگیری یک موضوع فعالیت ها شبیه سازی شده و فراگیران به صورت واقعی در آنها مشارکت داشته باشند و آنها را در عمل اجرا نمایند اثربخشی آموزش بیشتر شده و میزان به خاطر ماندن مطالب در ذهن آنها ارتقاء می یابد.

آموزش اثربخش

راهکارهای ترخیص ایمن

❖ برقراری ارتباط موثر بین اعضای تیم ارائه کننده مراقبت همچنين بين بیمار/خانواده/مراقبين وی و ارائه کنندگان خدمت

❖ ارایه آموزشهای حین ترخیص واضح و قابل فهم بصورت کتبی و شفاهی برای بیمار/همراه

❖ ارایه آموزشهای حین ترخیص به بیمار شامل نکات و هشدارهای مهم (Red Flags)

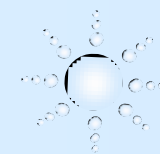
❖ آموزش پیگیریهای بیمار مانند آزمایشات، فیزیوتراپی و نیز ویزیت‌های بعدی

❖ راههای برقراری ارتباط با کادر درمانی مانند پزشک معالج به شکل شفاف برای بیمار و خانواده در موارد داشتن سوال

❖ آموزش مصرف دارو، زمان، دوز، نحوه مصرف و عوارض و اثرات دارو (ارزیابی تلفیق دارویی مخصوصا در بیماران پلی فارمسی)

❖ آموزش رژیم غذایی، دیابت در مورد بیماران دیابتی، محل خواب و استراحت، اجابت مزاج

❖ آموزش به خانواده/مراقبين در خصوص وضعیت بیمار پس از ترخیص (مانند استراحت، حرکت، نقل و انتقال و جابجایی)

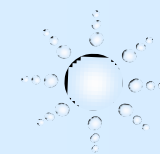
ابزارهای ترخیص ایمن

SMART Discharge ❖

RED Toolkit ❖

IDEAL Discharge ❖

❖ در سنجه های اعتباربخشی از ابزار SMART

SMART Discharge

❖ ابزاری ساده برای ارتقاء کیفیت ایمنی و مراقبت بیمار و برنامه ترخیص ایمن

❖ عبارت اختصاری SMART به ۵ موضوع اشاره دارد که به شرح ذیل میباشند.

❖ Signs, Medications, Appointments, Results, and Talk with me

❖ Signs: علائم و نشانه ها/شکایات

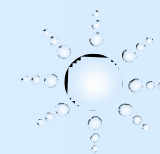
❖ Medications: سئوالات مربوط به داروهای جدید، تغییر داروها، توقف مصرف داروها، عوارض

دارویی، تواتر مصرف دارو و ...

❖ Appointments: پیگیریها و ویزیتهای بعدی، آزمایشات

❖ Results: مشخص شدن نتایج معوق بررسیهای پاراکلینیک

❖ Talk with me باز کردن باب مکالمه بین بیمار/خانواده وی و ارائه دهندگان خدمت

فرم ترخیص SMART بیمار

نام و نام خانوادگی بیمار: نام پدر: سال تولد: بخش:

علائم و نشانه‌هایی که باید به آنها توجه کنم:

داروها:

پیگیری‌ها/وقت ویزیت دکتر:

نتایج آزمایش‌ها:

سئوالاتی که باید بیرسم:

تلفنهای تماس:

فرم ثبت آموزش های حین ترخیص - کمیته آموزش بیمار معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

کد فرم: FC/PR/07
سال تدوین: ۱۳۹۸
شماره بازنگری: ۱

این برگه جهت یادداشت نکات مهم حین ترخیص و موارد قابل پیگیری در اختیار شما قرار گرفته است .
لطفاً آموزش ها و اطلاعات ارائه شده را به دقت یادداشت فرمائید.

عناوین آموزش مراقبت در منزل به بیمار	پیگیری های پس از ترخیص: بیمار یا همراه محترم نکات مهم را در این قسمت یادداشت کنید
• رژیم غذایی-فعالیت-خواب- استراحت-استحمام اجابت مزاج-مراقبت از زخم- پانسمان- مدیریت درد- عضو آسیب دیده- عوارض احتمالی و اقدامات مورد نیاز- مدیریت علایم و مشکلات شایع (درد- استفراغ و...)	
علامت، نشانه های هشداردهنده برای مراجعه فوری به اورژانس	

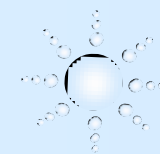
آموزش داروها: میزان، زمان، نحوه مصرف و نکات مهم دارو ها را به دقت یادداشت کنید

نام دارو تعداد/حرفش مصرف- زمان مصرف نکات مهم	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

مراجعه بعدی:	زمان: ..... مکان: مطب ☐ کلینیک ☐ سایر موارد:	سایر پیگیری ها:
.....	.....	.....
پیگیری نتایج معوقه (آزمایشات و گرافی ها...)	تاریخ تحویل جواب آزمایشات:	تاریخ تحویل جواب تصویربرداری و ...:
.....	.....	.....

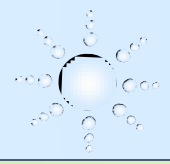
آموزش های عمومی حین ترخیص

- رژیم غذایی را طبق تجویز پزشک یا کارشناس پیگیری کنید.
- در صورت بروز علایم خطر سریعاً به بیمارستان یا اورژانس مراجعه کنید و یا با ۱۱۵ تماس بگیرید.
- استراحت کافی داشته باشید و فعالیت های روزمره خود را طبق راهنمایی پزشک خود شروع کنید
- در صورت بروز علائم عفونت در محل عمل جراحی به بیمارستان و یا به پزشک خود مراجعه کنید .
- در صورت عدم دریافت جواب آزمایش یا تصویربرداری آن را پیگیری کنید و جواب را حتماً نزد پزشک ببرید .
- هر زمان که قادر به ادامه درمان و مراقبت از خود در منزل نمی باشید یا پزشک خود مشورت کنید و یا با بخش مربوطه تماس بگیرید .
- برای پیگیری برنامه های درمانی و مراقبتی و مراجعه به پزشک یا بیمارستان، انجام خدمات فیزیوتراپی، مراقبت از زخم، تزریقات و... برتنامه ریزی کنید
- پیگیری پس از ترخیص با کلینیک فشارخون، دیابت، ارتقاء سلامت یا شماره تلفن ۳۳۳۳۳۳۳۳ داخلی ۲۲۸۷ و جهت پیگیری مراقبتها در منزل با داخلی ۲۲۹۱ تماس بگیرید.
- در زمان ترخیص ممکن است یک یا چند دارو برای شما تجویز شده باشد، حتماً داروها را از داروخانه تهیه و طبق دستور مصرف نمائید. داروی خود را بدون مشورت یا پزشک قطع نکنید یا مقدار و نوع آنها را تغییر ندهید. همواره لیست و نحوه مصرف داروها را همراه خود داشته باشید. و مطمئن شوید که برچسب داروها صحیح است. اگر فکر می کنید به عوارض جانبی ناشی از مصرف داروها دچار شده اید یا پزشک خود در میان بگذارید و یا در مواردی که فوریت دارد به اورژانس مراجعه کنید. قبل از مصرف داروی جدید یا پزشک خود مشورت کنید. اگر برای شما چند دارو تجویز شده است آنها را در جعبه مخصوص به گونه ای که در قسمت های جداگانه باشند نگهداری کند.

نتایج اجرای ترخیص ایمن

- ❖ تمرکز بر روی آموزش و ارتقاء سواد سلامت بیمار و خانواده/همراهان
- ❖ مدیریت بیماری
- ❖ کاهش هزینه های مراقبت/درمان
- ❖ رعایت حقوق بیمار و جلب مشارکت بیمار/خانواده در برنامه ترخیص
- ❖ یکپارچگی برنامه ترخیص و تیم برنامه ریزی
- ❖ انتقال شرایط بیمار از شرایط بیمارستانی به شرایط جامعه با شیب کم
- ❖ پیگیری تلفنی بیمار طی ۲۴ساعت اول پس از ترخیص توسط بیمارستان

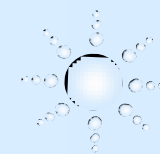

ترخیص ایمن در کووید ۱۹

❖ ممنوعیت ترخیص با رضایت شخصی بیماران قطعی کووید ۱۹ در بیمارستانهای ریفرال

❖ ممنوعیت ملاقات بیماران کووید مثبت

❖ ممنوعیت استفاده از همراه در بخش کووید

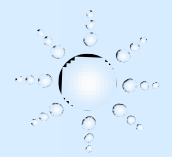

RCA

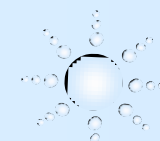
ROUT CAUSE ANALYSIS OF ISFAHAN COVID-19 MORTALITY SCENARIOS: A RETROSPECTIVE STUDY

تحلیل ریشه ای سناریوهای مرگ و میر بیماران مبتلا به کووید
۱۹ در استان اصفهان

نتایج تحلیل ریشه ای مشکلات در ترخیص ایمن کووید-۱۹

ردیف	SDP مسائل مرتبط با سیستم	CDP مسائل مرتبط با فرد
۱	عدم محوریت پزشک معالج	عدم رعایت پلی فارمسی و تلفیق دارویی
۲	افزایش بیماران بد حال در موج دوم و کمبود تخت‌های ویژه بیمارستانی	عدم اخذ شرح حال کامل از بیمار
۳	عدم مدیریت صحیح درمان بیماران و انجام درمان‌های سلیقه ای	عدم ارزیابی کامل پرستاری
۴	کمبود نیروی انسانی (متخصص ، حرفه ای و غیر حرفه ای)	عدم مانیتورینگ دقیق بیمار
۵	عدم مدیریت صحیح راه هوایی در برخی مراکز	عدم تکمیل مستندات اصلی پرونده بیماران مخصوصا سیر بیماری
۶	عدم رعایت دستورالعمل تولید انتی بیوتیکی	عدم توجه به پروتکل‌های ابلاغی و تجویز همزمان سه آنتی بیوتیک به بیمار
۷	عدم نظارت بر تطبیق عملکرد پزشکان با پروتکل‌های ابلاغی	استفاده از نبولایزر در بخش‌های بستری کرونا

۱۱. طراحی اقدامات اصلاحی/بهبود نتایج کاربرد تحلیل ریشه ای (RCA) به شرح زیر جمع بندی گردید:

طراحی اقدامات/بهبود کیفیت/اصلاح

ردیف	علل اصلی بروز واقعه	اقدام اصلاحی	متولی
۱	عدم محوریت پزشک معالج	تدوین و ابلاغ دستورالعمل بررسی و تحلیل عملکرد پزشکان در بیمارستان ارائه بازخورد عملکرد	رئیس بیمارستان
۲	عدم توجه به پروتکل های ابلاغی وزارت بهداشت	ابلاغ دستورالعمل های جدید به پزشکان از طرف مدیریت مرکز برگزاری دوره های آموزشی ویژه دستورالعمل ها	رئیس بیمارستان
۳	عدم نظارت بر تطبیق عملکرد پزشکان با پروتکل های ابلاغی	تشکیل تیم و بررسی پرونده ها به صورت گذشته نگر ارائه بازخورد به پزشکان تطبیق عملکرد پزشکان با دستورالعمل های ابلاغی	رئیس بیمارستان
۴	نقص در مستندات اصلی پرونده بیماران	نظارت بر رعایت اصول مستندسازی توسط پزشکان منطبق بر دستورالعمل ها نظارت بر ثبت مستندات پرونده بیماران (سیربیماری، مشاوره، شرح حال و...)	رئیس بیمارستان

با تشکر از توجه شما

